

YAPI ELEMANLARI 1

Doç. Dr. Sevgül LİMONCU
2019

DÖŞEMELER

- 1. Ürünleri açısından döşemeler**
- 2. Üretimleri açısından döşemeler**

ÜRÜNLERİ AÇISINDAN DÖŞEMELER

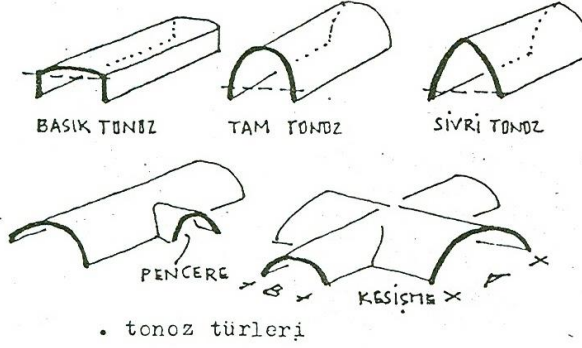
- 1. Karma ürünlü döşemeler**
- 2. Toprak döşemeler**
- 3. Beton döşemeler**
- 4. Gazbeton döşemeler**
- 5. Ahşap döşemeler**
- 6. Çelik döşemeler**

Karma Ürünlü Döşemeler

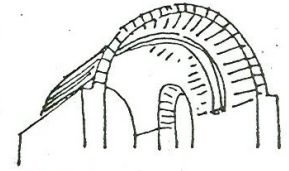
- 1. Tuğla/taş-dolgu**
- 2. Tuğla-çelik profil**
- 3. Beton-çelik profil**
- 4. Betonarme-çelik profil**

Karma Ürünlü Döşemeler

1. Tuğla/taş- dolgu

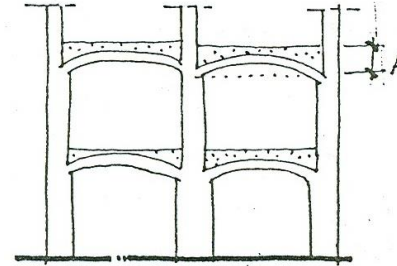

. tonoz türleri

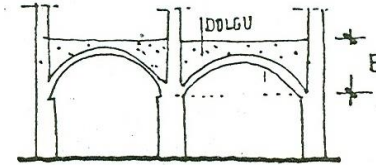

bir kemer duvar kalınlığı kadar olduğu halde, tonozlar örtülen hacim uzunluğu kadardır.

bu arada uzunluğu eşit bölen kaburgalar(plastr) ile güçlendirilirler.

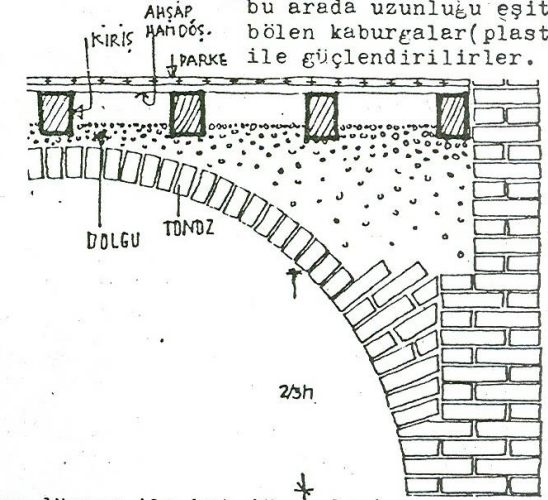
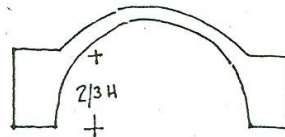
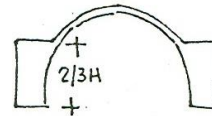

BASIK TONUZ

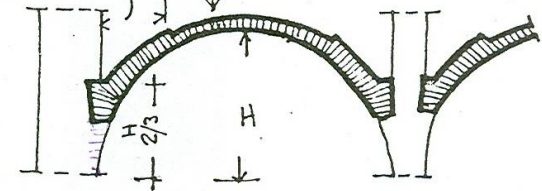
TAM TONUZ

. tonozların döşeme durumuna getirilmesi

tonoz döşeme ile kat döşemeleri ve döşeme kaplaması yapımı

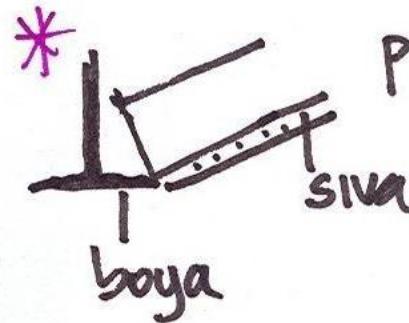
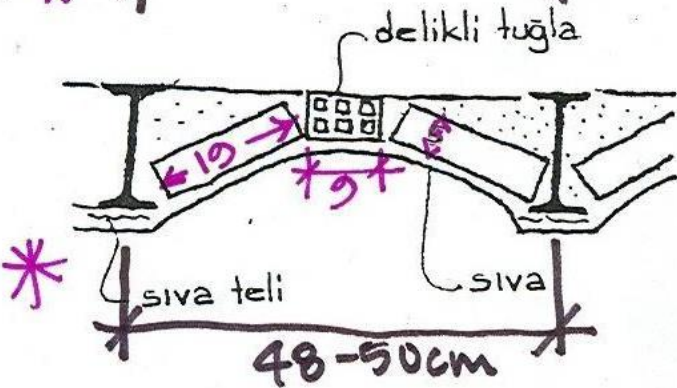
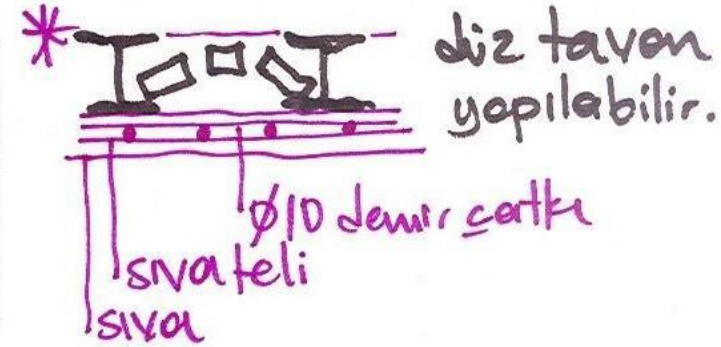
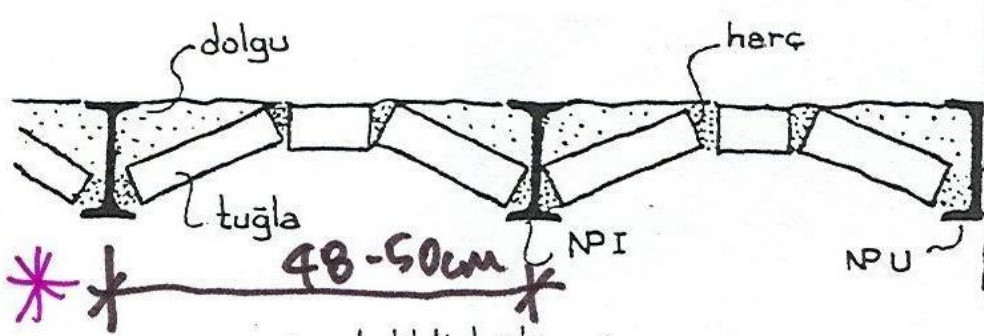
ACIKLIĞIN 1/3 DEN SONRA İNCELTME

statik açıdan tonozun oturduğu noktada yatay itme kuvvetlerinin karşılanması gerekir. Duvarların bu itkiyi karşılayacak oranda (tonoz açıklığı ile ilgili), tonoz yüksekliğinin 2/3 seviyesine kadar aynı kalınlıkta yapılmalıdır. Puna imkan yoksa, 3,00m. de bir gergi demiri ile duvarlar bağlanmalıdır.

Karma Ürünlü Döşemeler

2. Tuğla-çelik profil ADİ VOLTA

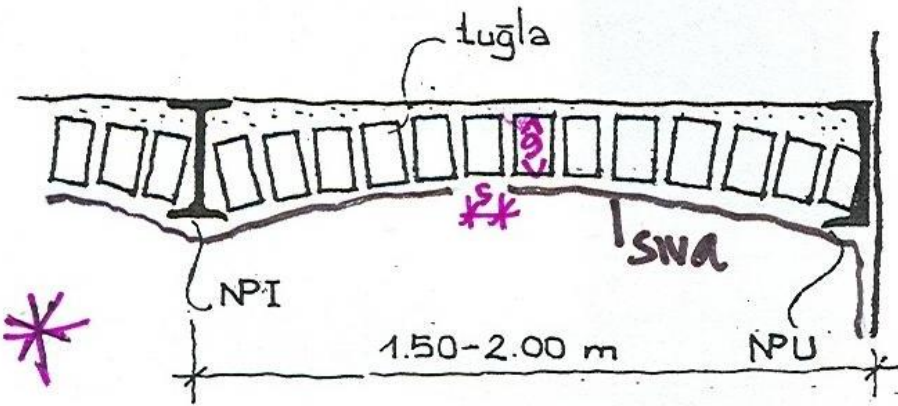

profiller tavandan algılanabilir

Karma Ürünlü Döşemeler

2. Tuğla-çelik profil

VOLTA

* köşede L profil olmadan
da yapılabilir (duvarda
dis oluşturulmak).
duvar

TUĞLA-ÇELİK DÖŞEME

Belçika (Limoncu, S.)

TUĞLA-ÇELİK DÖŞEME

Beyoğlu (Tuna Taygun, G.)

TUĞLA-ÇELİK DÖŞEME

Trilye' de Taş Mektep
N. Akıncıtürk
Bursa

TUĞLA-ÇELİK DÖŞEME

Berlin' de Çatı Arası Mimar Anne-Dore Schafer,
Almanya

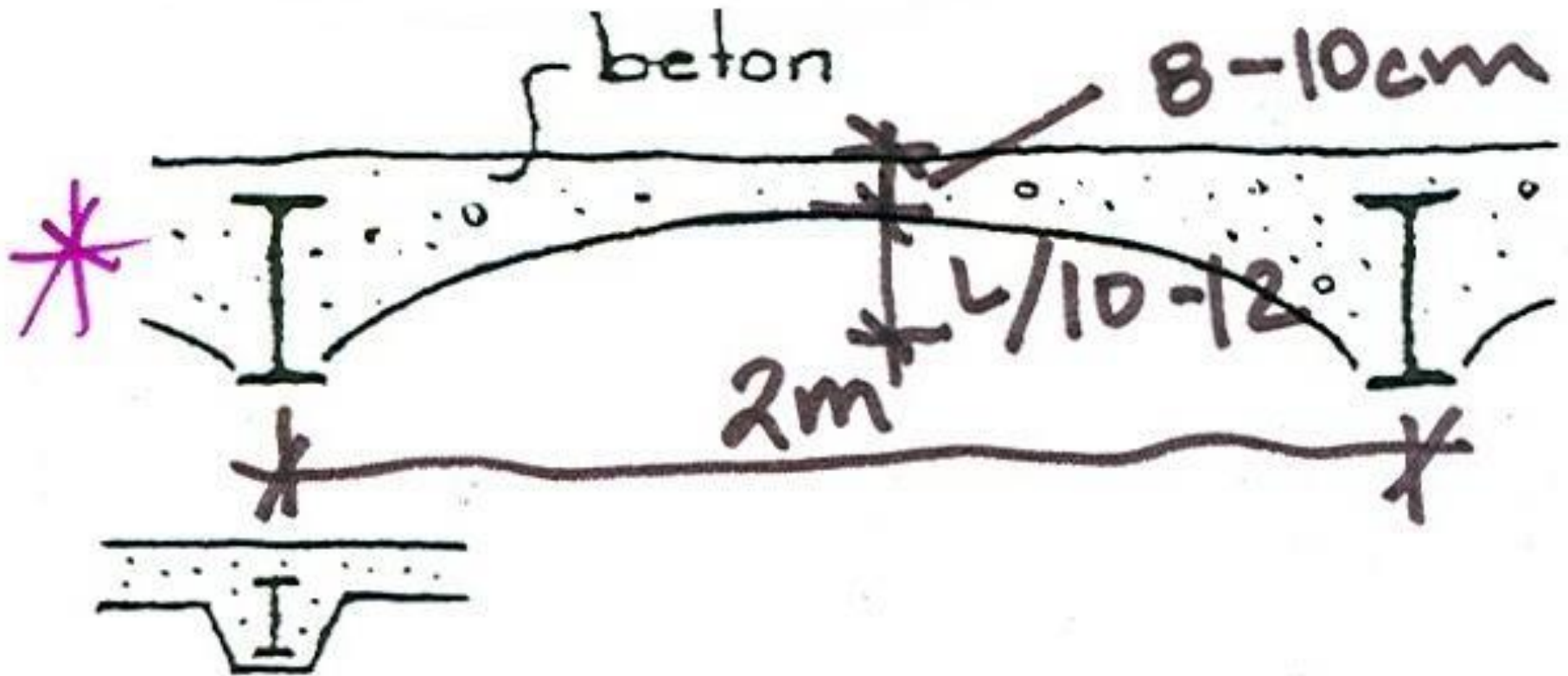
TUĞLA-ÇELİK DÖŞEME

Barselona' da Çatı Arası Mimar Sarah Folch Estudi d'Interiorisme, İspanya

Karma Ürünlü Döşemeler

3. Beton-çelik profil

BETON-ÇELİK DÖŞEME

New York' ta Çatı Arası

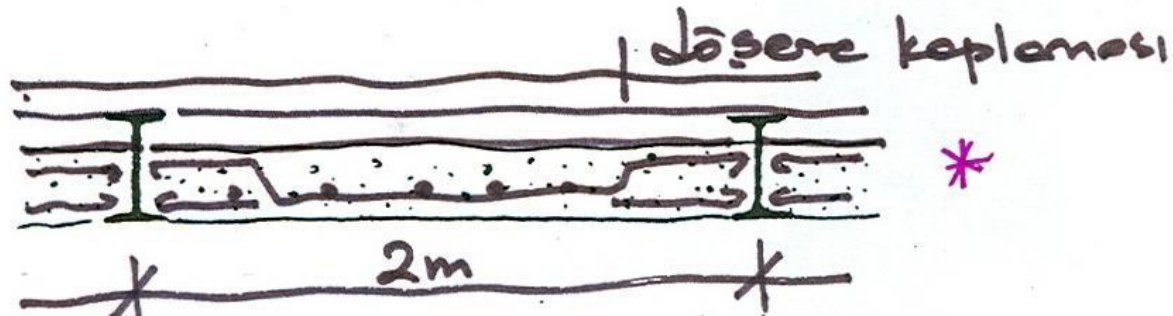
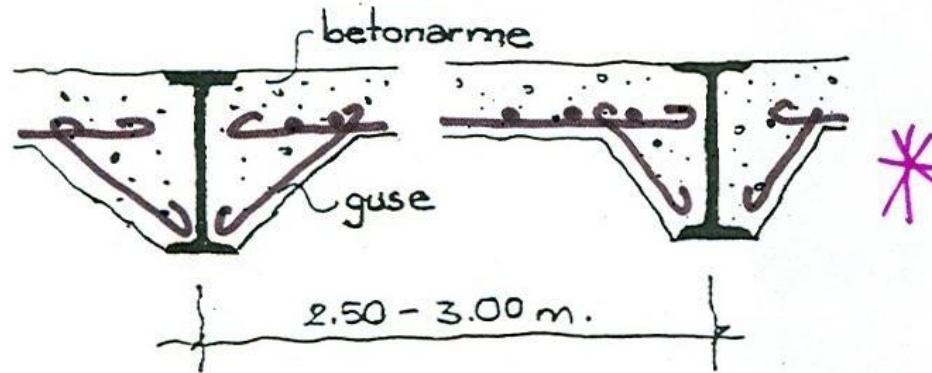
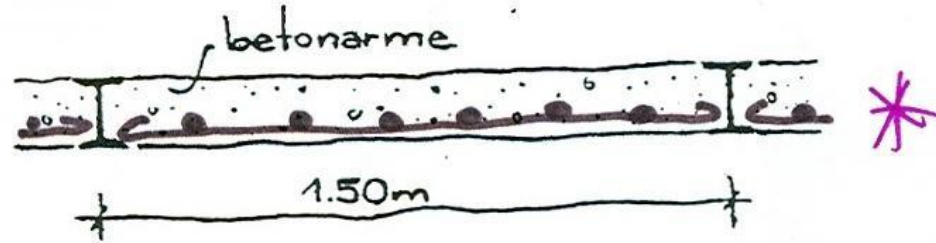
Mimari: Smith-Miller&Hawkinson Architects

Amerika

Karma Ürünlü Döşemeler

4. Betonarme-çelik profil

BETON DÖŞEMELER

1. Donatısız döşeme
2. Donatılı döşeme (betonarme döşeme)
 - 2.1. Kenarlarının oranları açısından
 - Hurdi döşeme
 - Dal döşeme
 - 2.2. Oturmaları (mesnetleri) açısından
 - Ankastre döşeme
 - Tek noktadan ankastre (konsol)
 - Sürekli ankastre

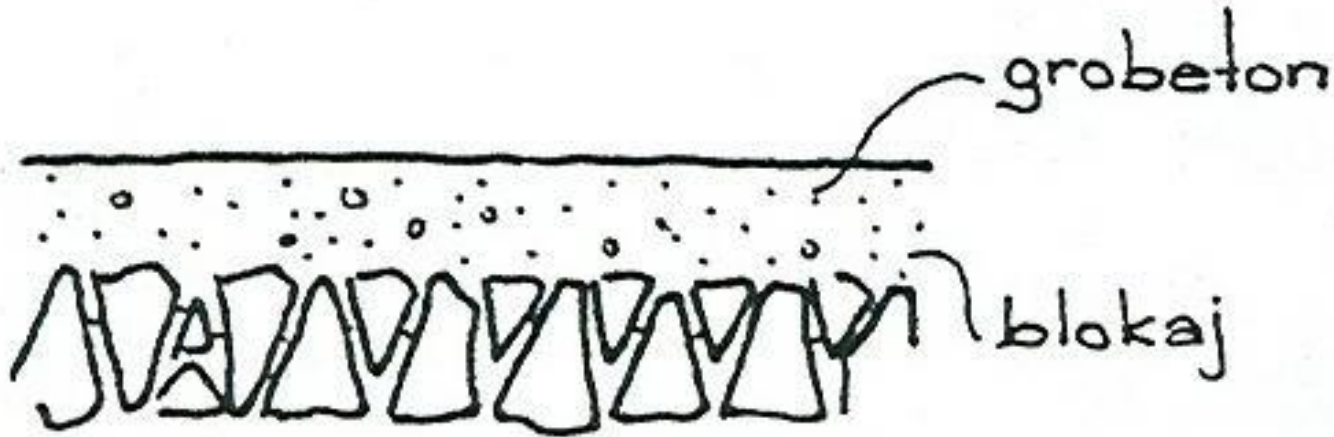
BETON DÖŞEMELER

2.3. Biçimleri açısından

- Plak
- Mantar
- Kirişli
 - Tek yönde
 - İki yönde
- Dişli
 - Boşluklu
 - Boşluksuz (asmolen)
- Kaset

BETON DÖŞEMELER

1. Donatısız döşeme

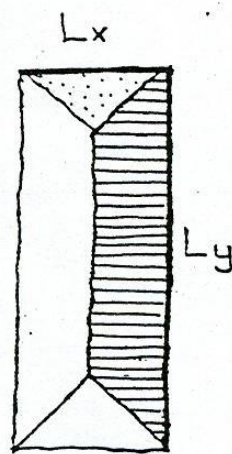

BETON DÖŞEMELER

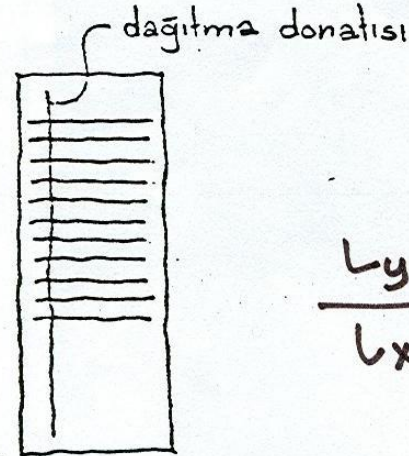
2. Donatılı döşeme (betonarme döşeme)

2.1. Kenarlarının oranları açısından

- Hurdi döşeme
- Dal döşeme

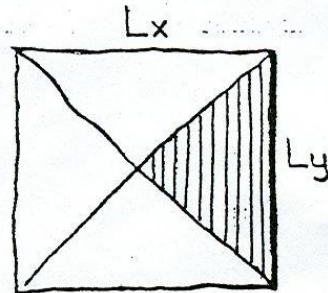
Yük dağılımı

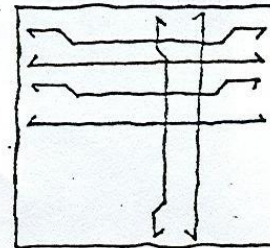
Donatı Yerleşmesi

$$\frac{L_y}{L_x} > 1.66$$

2 (Hasol, 2005)

Yük dağılımı

Donatı yerleşmesi

iki yönde donatı

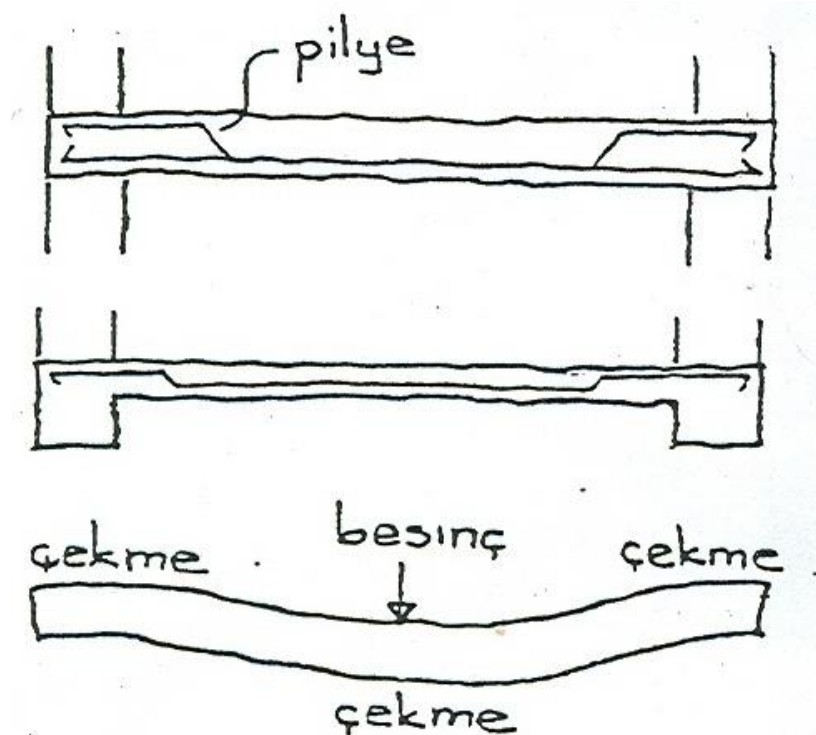
$$\frac{L_y}{L_x} < 1.66$$

2

BETON DÖŞEMELER

2.2. Oturmaları (mesnetleri) açısından

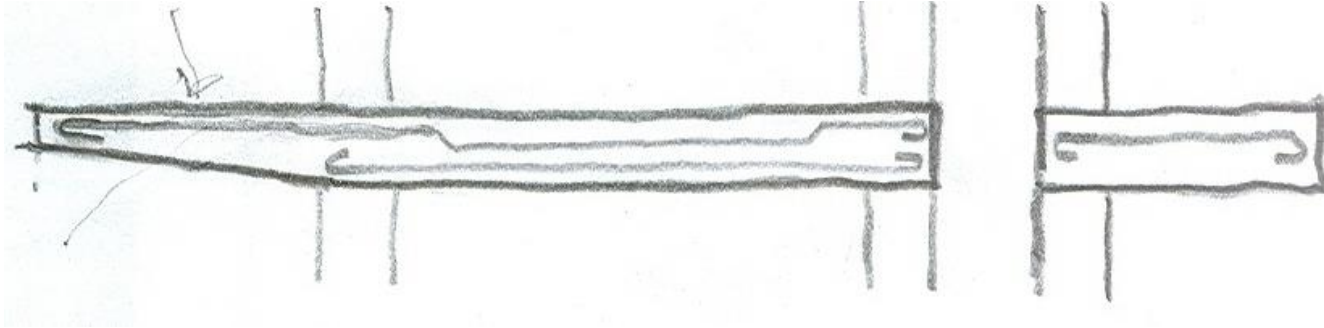
- Ankastre döşeme
 - Tek noktadan ankastre (konsol)
 - Sürekli ankastre

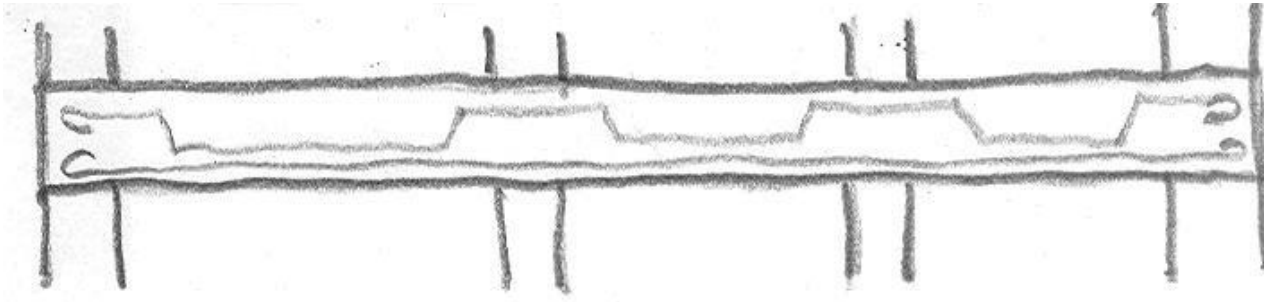
BETON DÖŞEMELER

2.2. Oturmaları (mesnetleri) açısından

- Ankastre döşeme
 - Tek noktadan ankastre (konsol)

- Sürekli ankastre (konsol)

BETON DÖŞEMELER

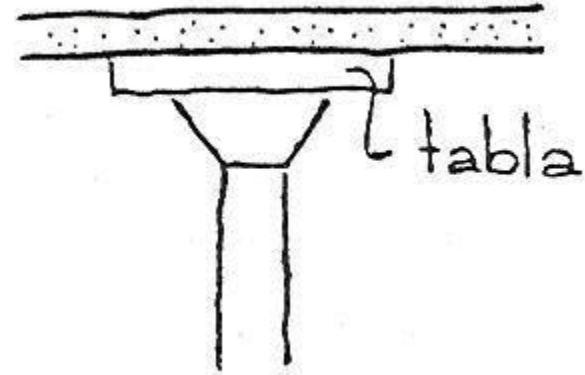
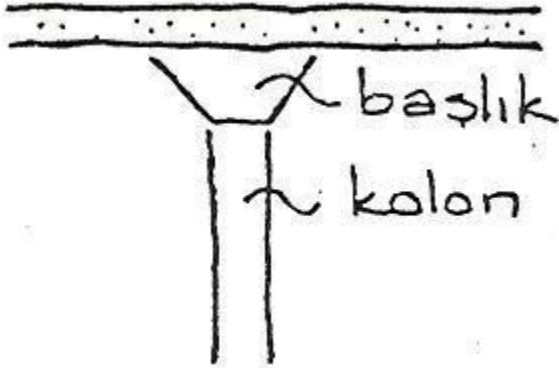
2.3. Biçimleri açısından

- Plak
- Mantar
- Kirişli
 - Tek yönde
 - İki yönde
- Dişli
 - Boşluklu
 - Boşluksuz (asmolen)
- Kaset

BETON DÖŞEMELER

2.3. Biçimleri açısından

- Mantar

MANTAR DÖŞEME

MANTAR DÖŞEME

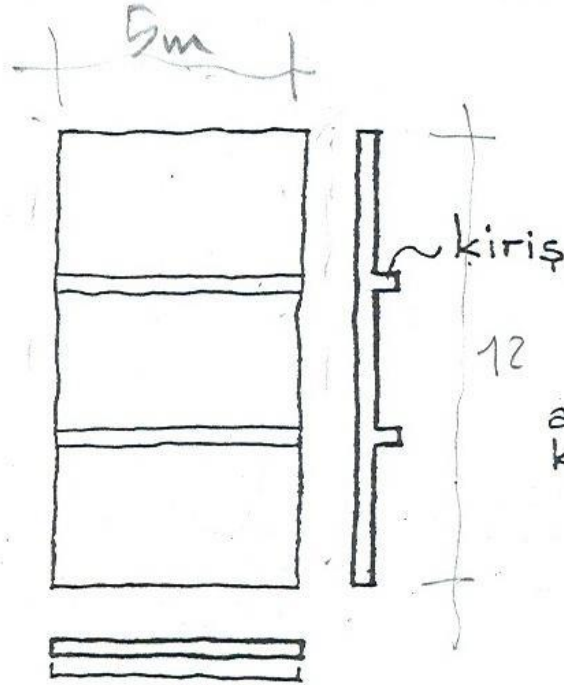
Braga Belediye Stadyumu-Portekiz

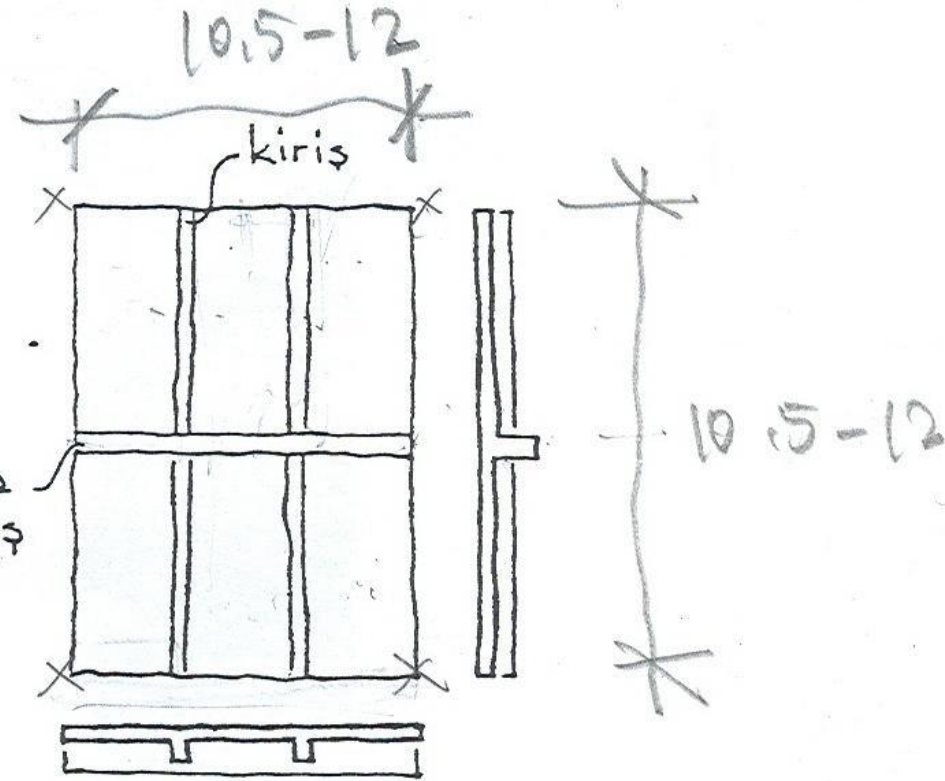
BETON DÖŞEMELER

2.3. Biçimleri açısından

- Kirişli
 - Tek yönde
 - İki yönde

Tek yönde
kirişli döşeme

İki yönde
kirişli döşeme

KİRİŞLİ DÖŞEME

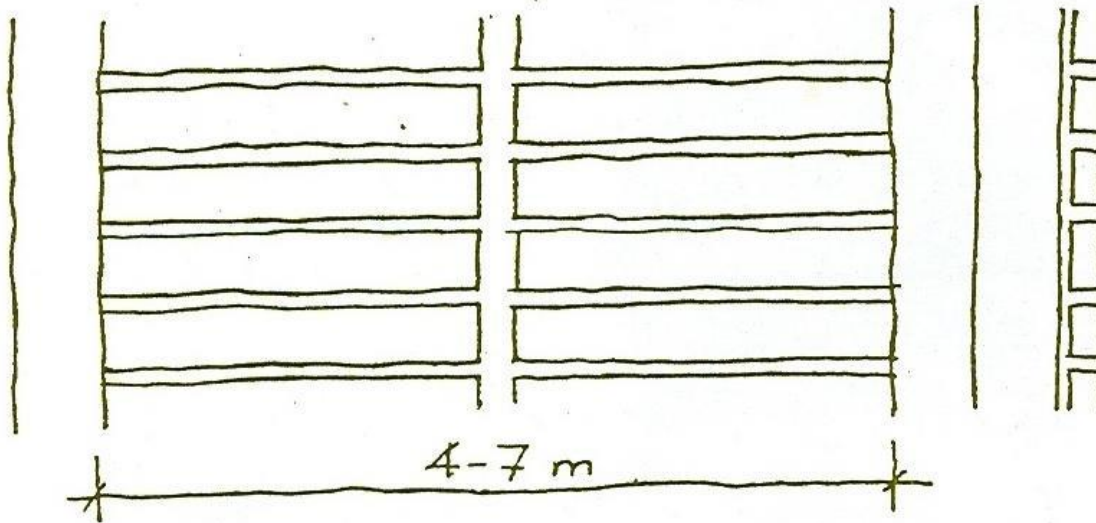
KİRİŞLİ DÖŞEME

BETON DÖŞEMELER

2.3. Biçimleri açısından

- Dişli
 - Boşluklu
 - Boşluksuz (asmolen)

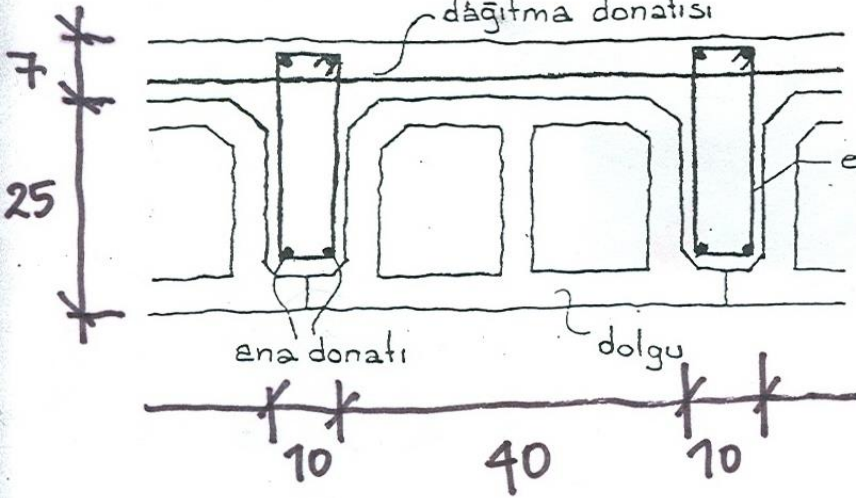
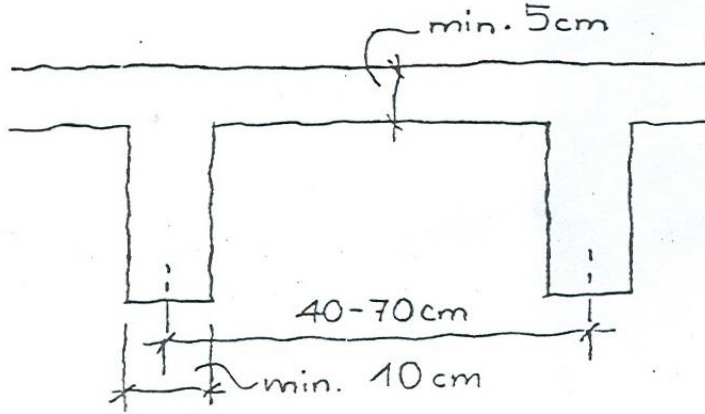
Enine dişlerin
düzenlenmesi

BETON DÖŞEMELER

2.3. Biçimleri açısından

- Dişli
 - Boşluklu
 - Boşluksuz (asmolen)

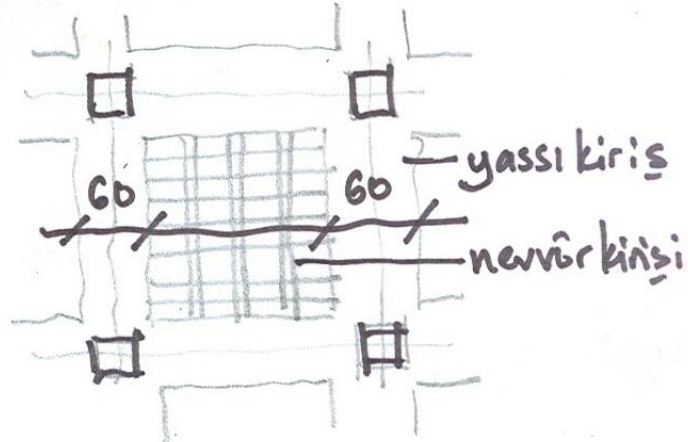
Dişli
döşeme

blok : 40x20x25 cm.
20

blok; kulaklı ya da kulaksız

Dolgu bloklu
dişli döşeme

asmolen döşeme 6x9m

BOŞLUKLU DIŞLI DÖŞEME

BOŞLUKLU DIŞLI DÖŞEME

BOŞLUKLU DİŞLİ DÖŞEME

Belem Kültür Merkezi Lizbon (Tuna Taygun, G.)

BOŞLUKLU DIŞLI DÖŞEME

BOŞLUKLU DİŞLİ DÖŞEME

BOŞLUKSUZ DIŞLI DÖŞEME

BOŞLUKSUZ DİŞLİ DÖŞEME

BOŞLUKSUZ DIŞLI DÖŞEME

BOŞLUKSUZ DİŞLİ DÖŞEME

BOŞLUKSUZ DİŞLİ DÖŞEME

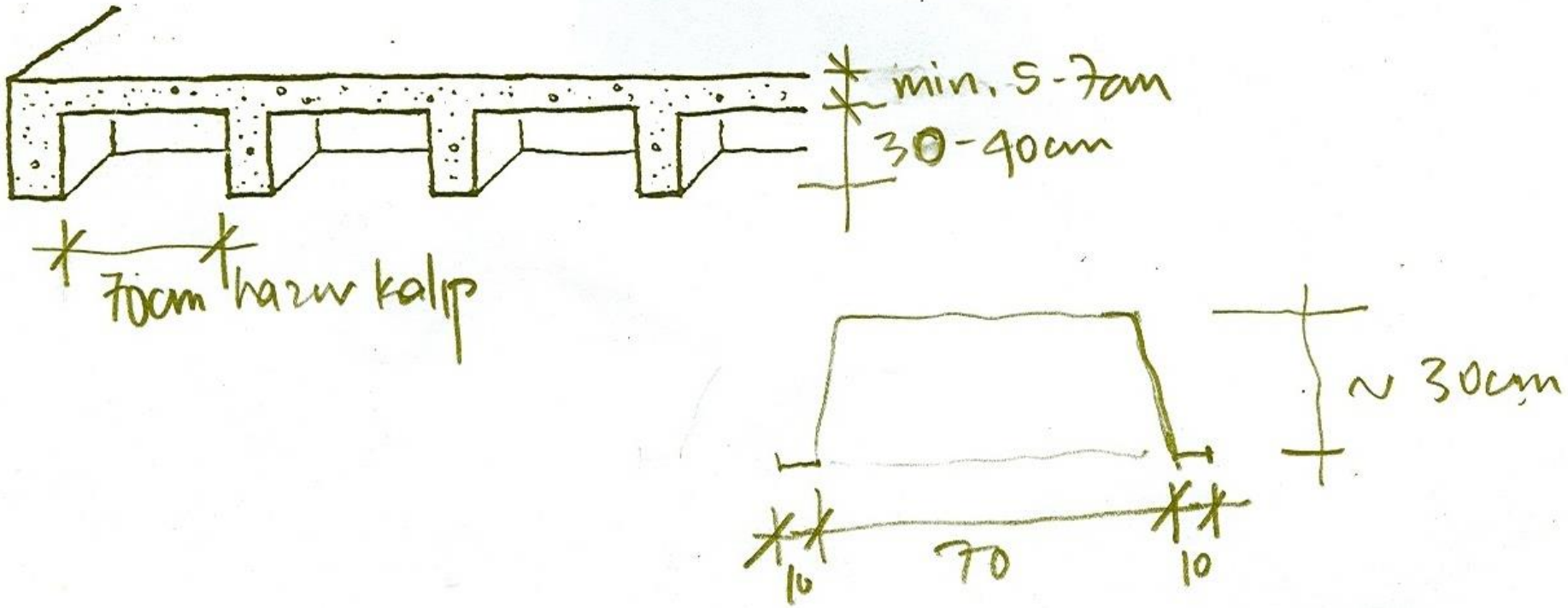
BOŞLUKSUZ DİŞLİ DÖŞEME

BETON DÖŞEMELER

2.3. Biçimleri açısından

- Kaset

KASET DÖŞEME

KASET DÖŞEME

KASET DÖŞEME

KASET DÖŞEME

Louvre Müzesi-Paris
(Limoncu, S.)

KASET DÖŞEME

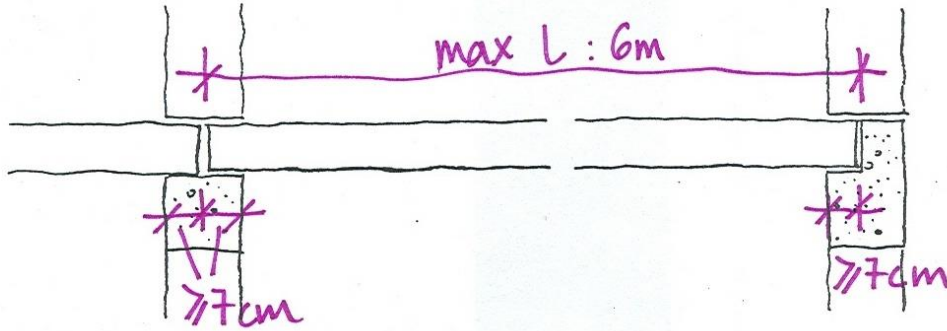
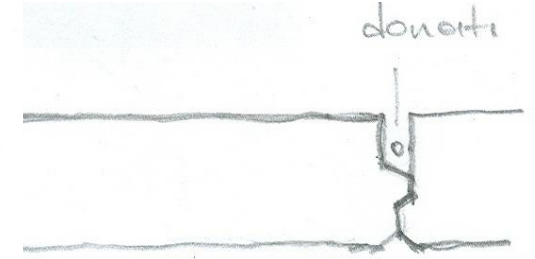
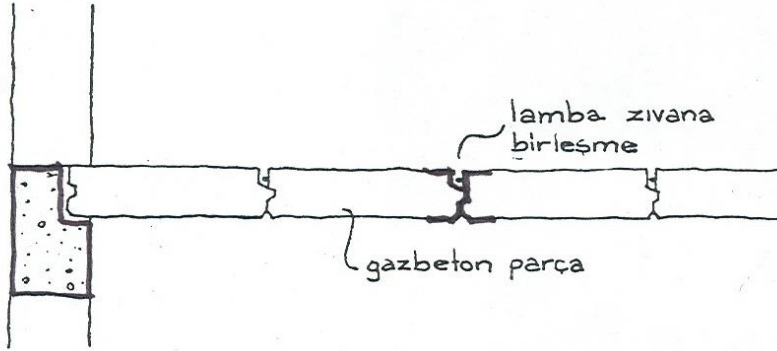
KASET DÖŞEME

KASET DÖŞEME

GAZBETON DÖŞEMELER

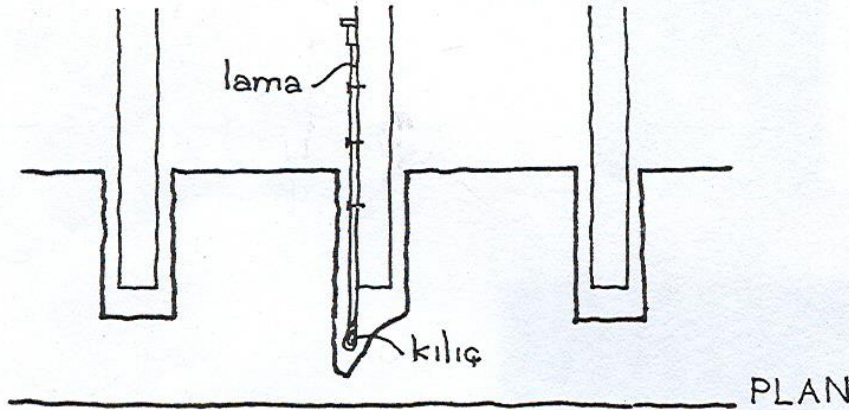
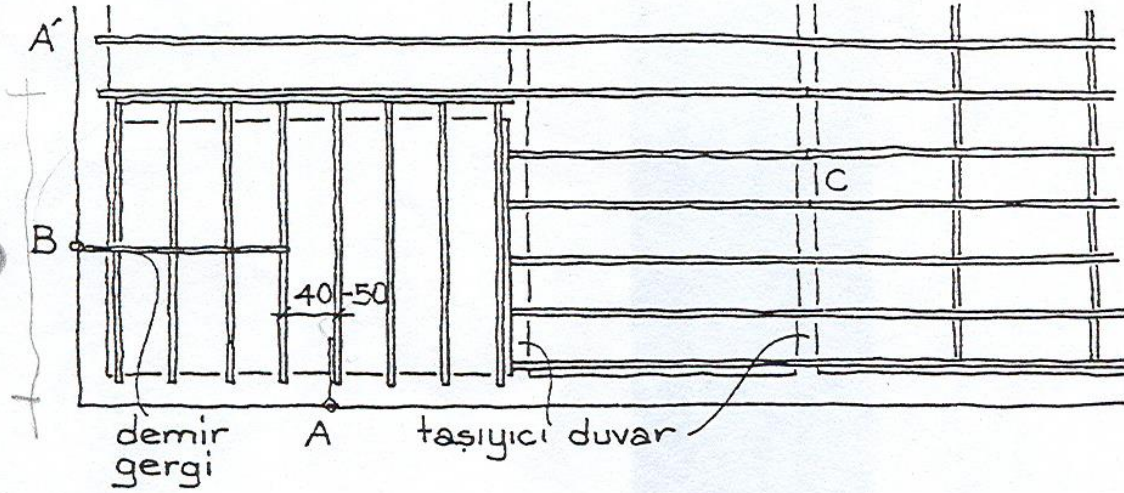
Döşeme Plakları

kalınlık: 10/12.5/15/17.5/20/22.5/25/27.5/30 cm

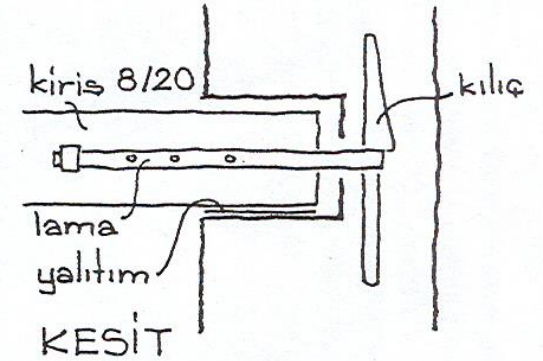
max uzunluk: 600cm

standart en: 60cm

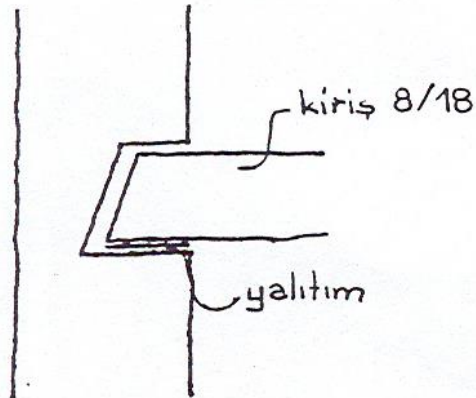
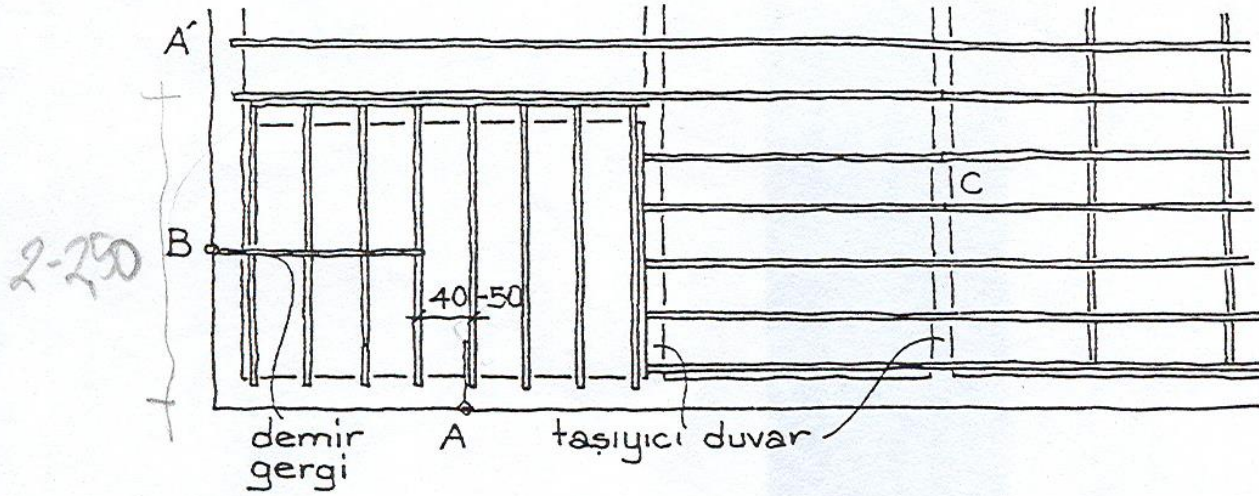
AHŞAP DÖŞEMELER

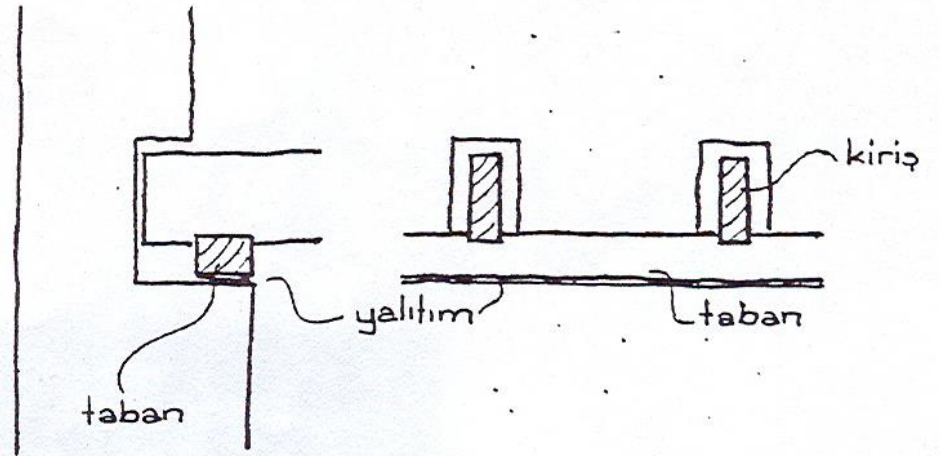
A AYRINTISI

AHŞAP DÖŞEMELER

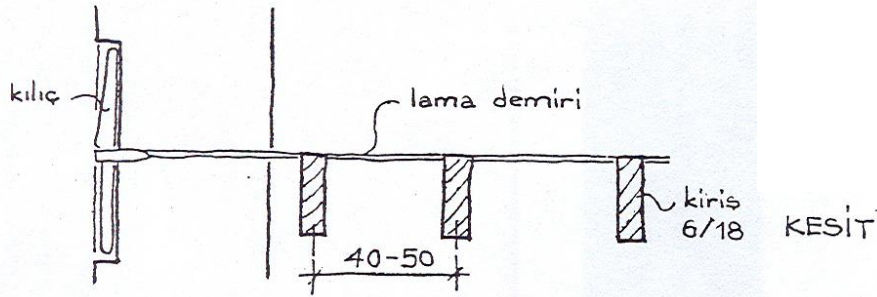

A AYRINTISI

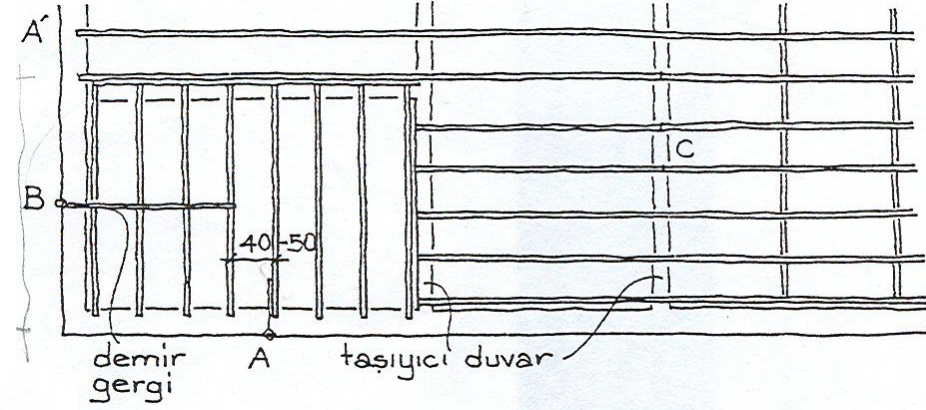

A' AYRINTISI

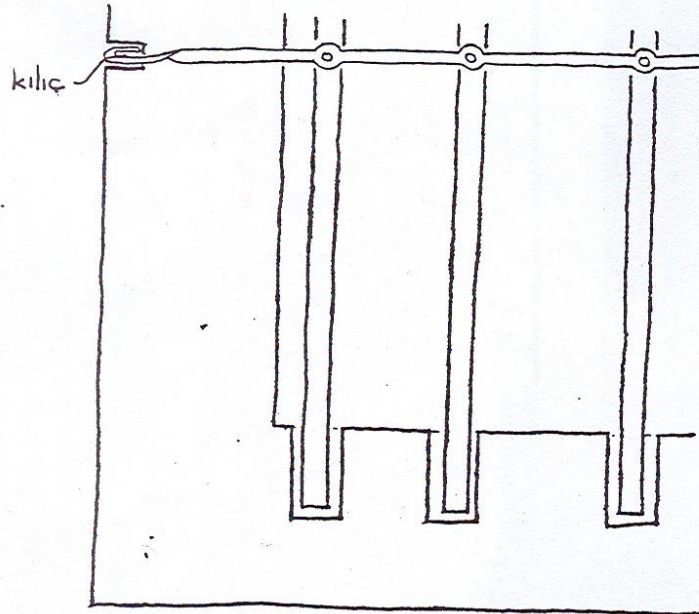
AHŞAP DÖŞEMELER

KESİT

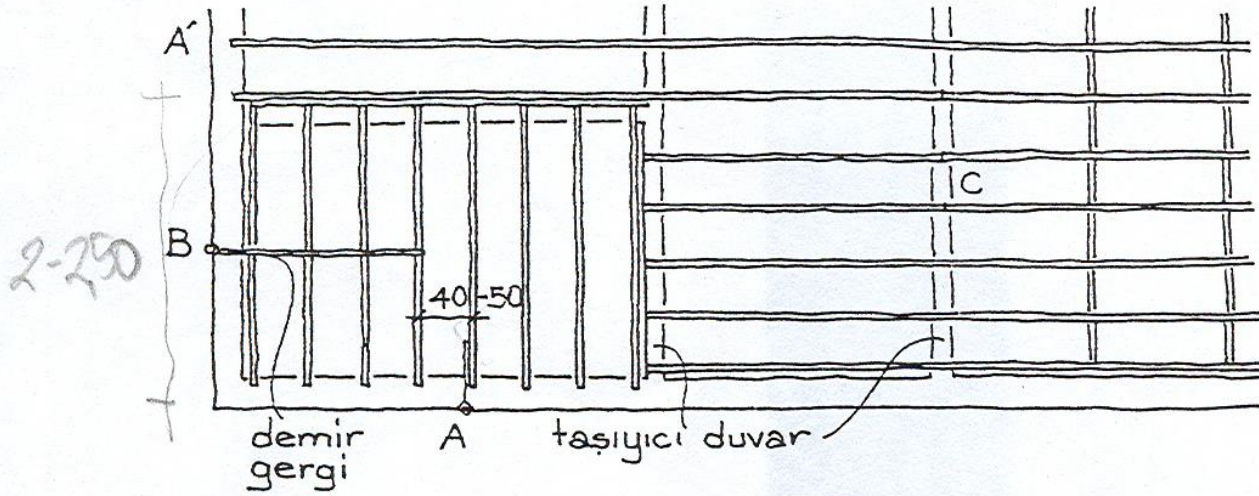

B AYRINTISI

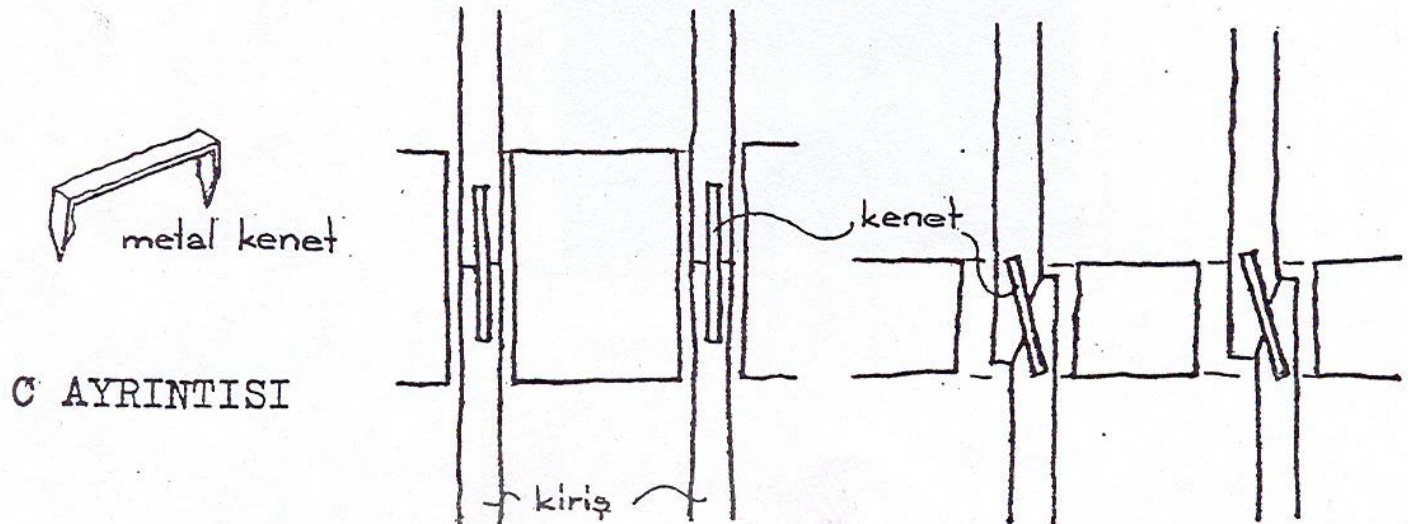

PLAN

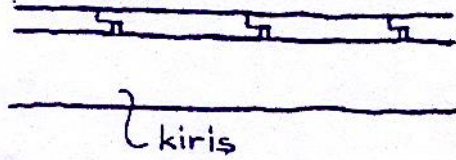
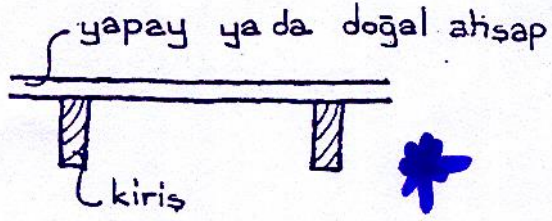
AHŞAP DÖŞEMELER

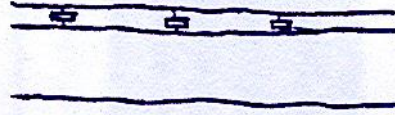
o Ahşap kirişlerin birbirine eklenmesi

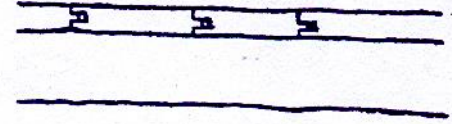
AHŞAP DÖŞEMELER

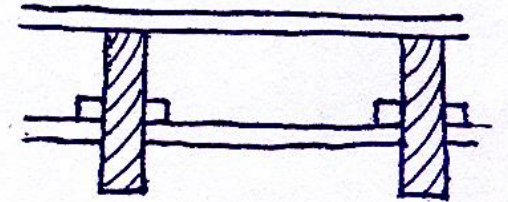
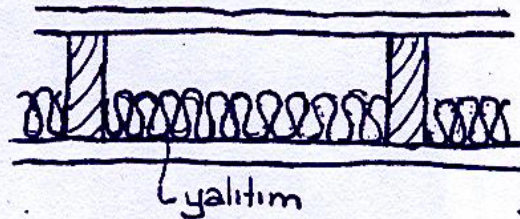
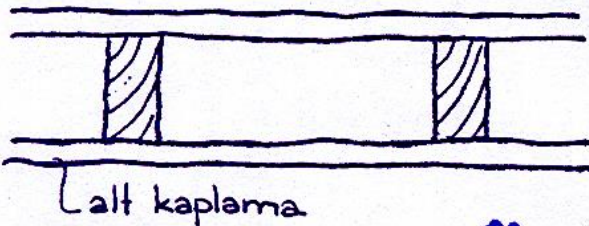
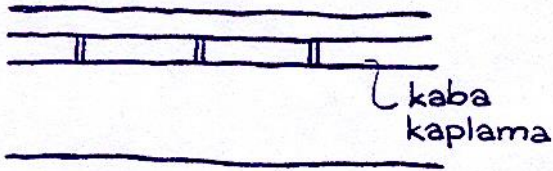
yarım bindirme

kör çekirdek

lamba-zivana

AHŞAP DÖŞEME

Essener Süden Evi,
Mimar M. Eichmann
Almanya

AHŞAP DÖŞEME

Cumalıkızık (Tuna Taygun, G.)

AHŞAP DÖŞEME

Kaş (Tuna Taygun, G.)

AHŞAP DÖŞEME

Hannover Expo 2000
Türkiye Pavyonu,
Mimar M. Tabanlıoğlu
Almanya

AHŞAP DÖŞEME

Münih' te Konut
Mimari: Herzog&Partner
Almanya

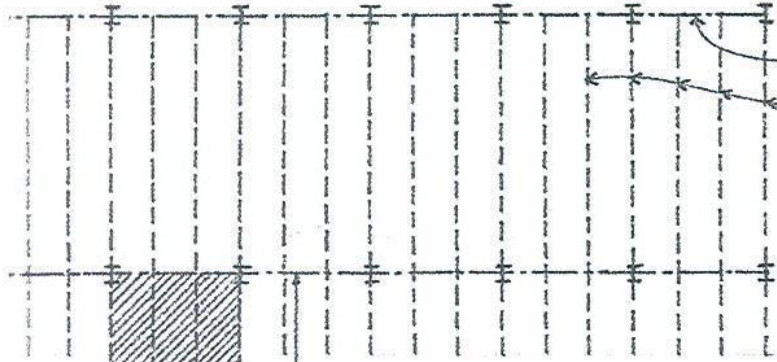

AHŞAP DÖŞEME

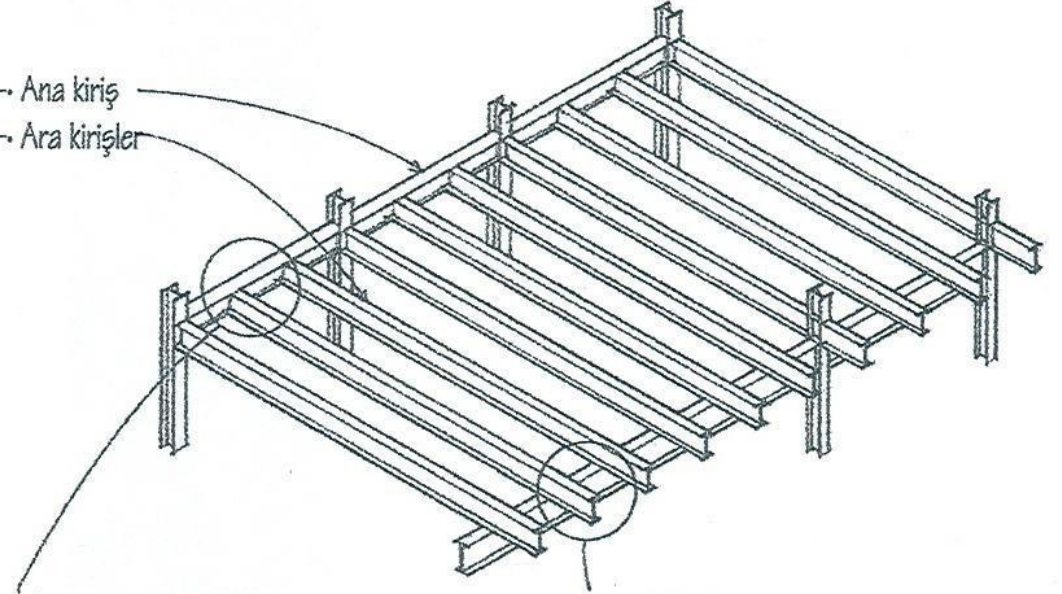
Göksu Deresi' nde Bir Yapı,
Mimar Nevzat Sayın
(Tuna Taygun, G.)

ÇELİK DÖŞEMELER

- Ara kirişler için tipik açıklık 6 ila 9 m; bu aralığın üstündeki açıklıklarda daha düşük ağırlığa sahip kafes kirişler ekonomik bir alternatiftir.
- Ara kirişler, uygulanan yükün büyüklüğü ve döşemenin açıklıklık kapasitesine bağlı olarak 1850 ila 4550 mm aralıklı yerleştirilir.

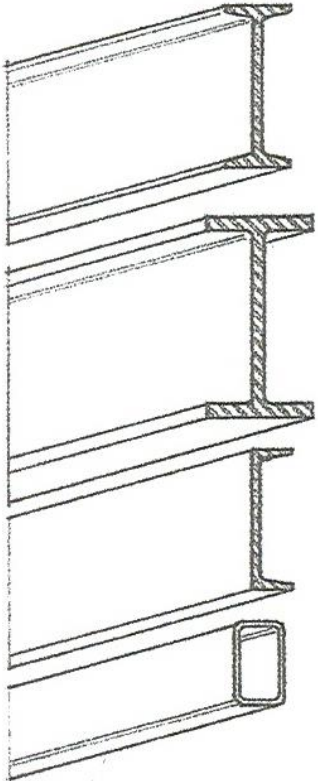
- Çelik çerçeve, ara kirişlerin onlara göre daha ağır yükleme altındaki ana kirişlerle karşılaştırıldığında daha büyük açıklık geçtiği, dikdörtgen açıklıklar halinde düzenlenmelidir.

- Ara kirişlerin ana kirişler içine oturtulması döşeme derinliğini minimuma indirir; bazı mekanik servisler ara kiriş gövdelerinde açılacak deliklerden geçebilir fakat daha geniş servis hatları döşemenin altında bulunan mekânda, asma tavanın içinde çözülmelidir.

- Çift katlı sistem döşeme derinliğini oldukça artırır, fakat mekanik servisler için daha fazla yer sağlar.
- Yapının kısa ekseninde uzanan ana kirişler strüktürün yanal dengesinin sağlanmasına katkıda bulunabilir.

ÇELİK DÖŞEMELER

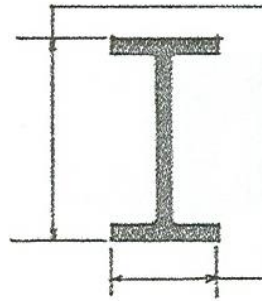

• I profili (S)

• Geniş flanş (W)

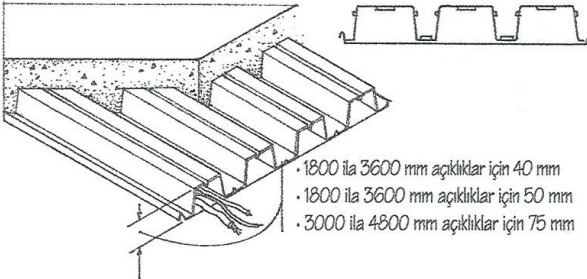
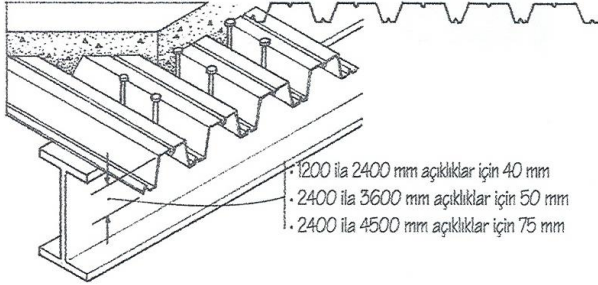
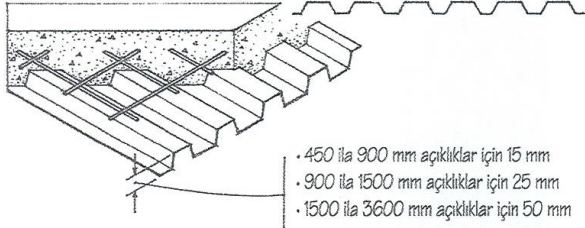
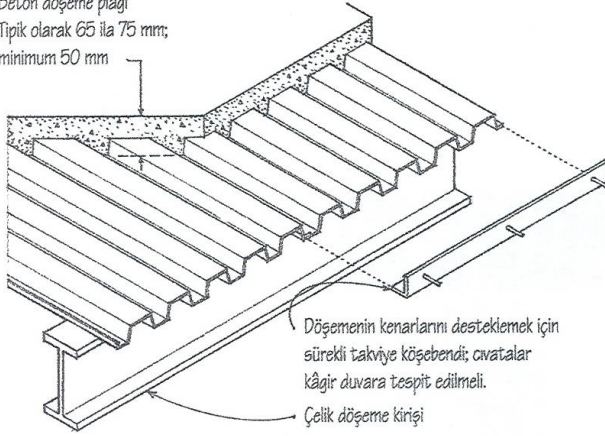
• U profili (C)

• Strüktürel tüp

- Strüktürel açıdan daha etkin geniş flanşlı (W) profiller günümüzde büyük ölçüde klasik I kirişinin (S) yerini aldı. Bunların yanında, U profiller (C), strüktürel tüpler veya kompozit kesitler de kiriş olarak kullanılmaktadır. (Ç.N.: W, S, C kesitleri Amerikan standardındaki gösterimlerdir, bkz. 12.08.)
- Derinliği tahmin etmek için parmak hesabı:
 - ara kirişler: açıklık/20
 - ana kirişler: açıklık/15
- Genişlik = derinliğin 1/3'ü ila 1/2'si
- Genel amaç, belli bir kullanım esnasında izin verilebilir gerilme sınırları içinde ve aşırı sehim göstermeden eğilme ve kesme kuvvetlerine dayanım gösterecek en hafif çelik kesiti kullanmaktır.
- Malzeme maliyetinin yanısıra montaj için gerekli işgücü maliyeti de dikkate alınmalıdır.

- Beton döşeme plağı
- Tipik olarak 65 ila 75 mm;
minimum 50 mm

Metal iskelet döşemesi, rijitliğin ve açıklık kapasitesinin artırılması için oluklu yapıda üretilir. İskelet döşemesi, inşaat esnasında çalışma platformu olarak kullanılır, yerinde dökme beton döşeme plağı için kalıp görevi görür.

- Döşeme panelleri çelik döşeme kirişlerine veya diğer kirişlere delik kaynaklarıyla veya döşemenin içinden geçirilerek kaynaklanan kesme çubuklarıyla bağlanır.
- Paneller birbirlerine kenarları boyunca vidalar, kaynaklar veya kenetlerle bağlanır.
- İskelet döşemesinin strüktürel diyafram gibi çalışarak yanal yükleri perde duvarlara iletmesi isteniyorsa çevresi boyunca çelik desteklere kaynaklanması gerekir. Buna ek olarak, destek ve kenar bindirme bağlantıları için daha sıkı koşullar söz konusu olabilir.

Başlıca üç tip metal iskelet döşemesi sistemi vardır:

Kalıp Döşeme

- Kalıp iskelet döşemesi, betonarme döşeme plağı kendini ve hareketli yükleri taşıyacak duruma gelene kadar döşeme için kalıcı bir kalıp görevi görür.

Kompozit Döşeme

- Kompozit döşeme, kabartmalı dış şeklindeki kesiti aracılığıyla bağlandığı beton döşeme için çekme donatısı görevi görür. Beton döşeme ile döşeme kirişleri arasındaki kompozit davranış, kesme çubuklarının döşeme içinden aşağıdaki taşıyıcı kirişlere kaynaklanmasıyla elde edilebilir.

Hücreli Döşeme

- Oluklu tabakanın düz çelik levhaya kaynaklanması yoluyla üretilen hücreli iskelet döşemesi, elektrik ve iletişim hatlarının geçişinde kullanılabilecek bir dizi boşluk veya kanal içerir; döşeme çıkışları için özel delikler mevcuttur. Döşeme, boşluklu hücrelerin cam elyafıla doldurulmasıyla akustik tavan görevi görebilir.

- Tüm derinlik için parmak hesabı: açıklık/24
- Modeller, genişlikler, uzunluklar, sac kalınlıkları, bitiriciler ve izin verilebilir açıklıklar için üreticiye danışılmalı.

ÇELİK DÖŞEMELER

ÇELİK DÖŞEME

Paris' te Apartman Dairesi

Pierre-François Caudoul Architecture

Fransa

ÇELİK DÖŞEME

Yapı Elemanları ve Malzemeleri

Bilim Dalı

(Tuna Taygun, G.)

ÇELİK DÖŞEME

Staircases, teNeues 2003)

ÇELİK DÖŞEME

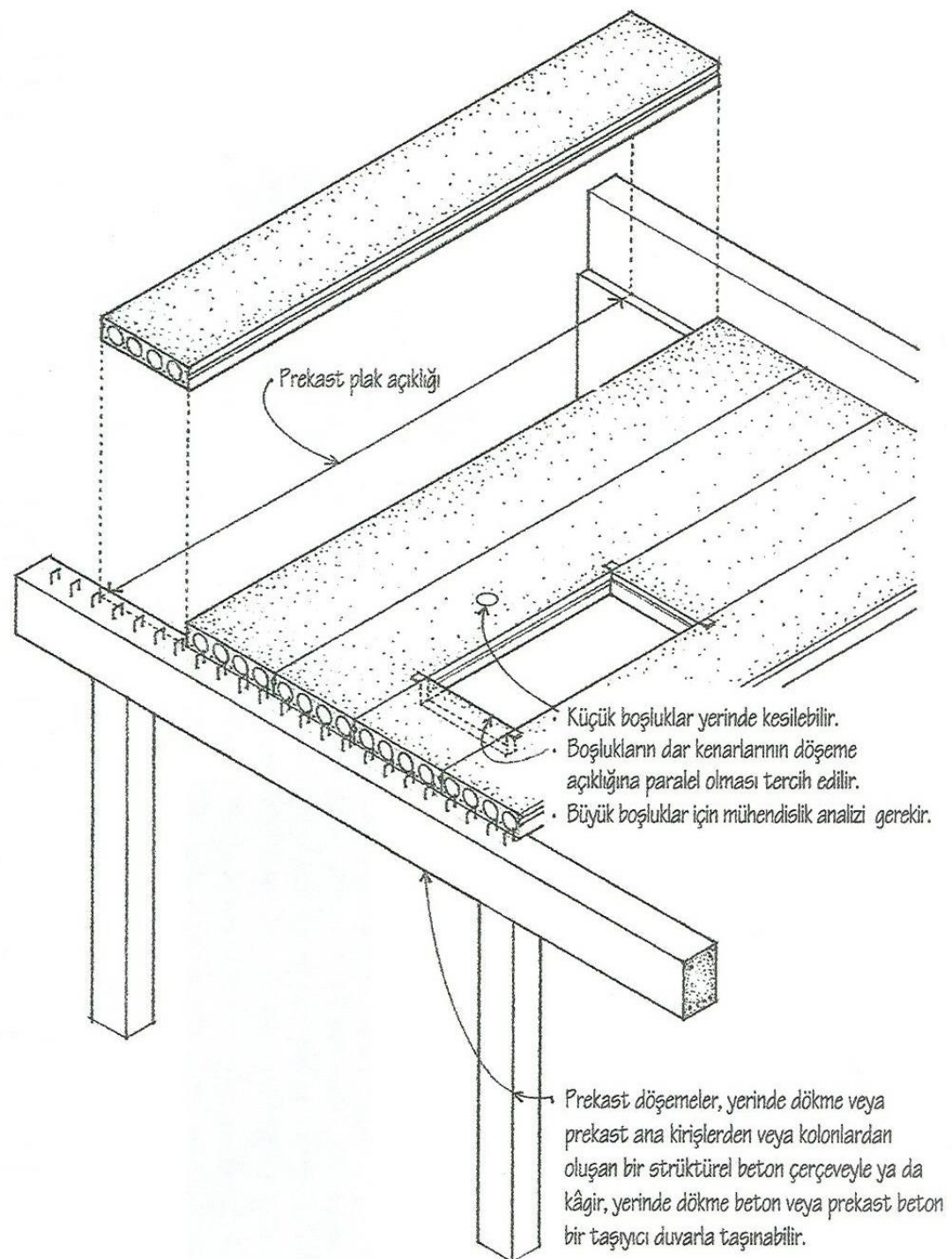

Göksu Deresi' nde Bir Yapı, Mimar Nevzat Sayın (Tuna Taygun, G.)

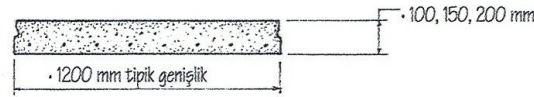
ÜRETİMLERİ AÇISINDAN DÖŞEMELER

- 1. Yerinde yapımlı döşemeler**
- 2. Önyapımlı döşemeler**

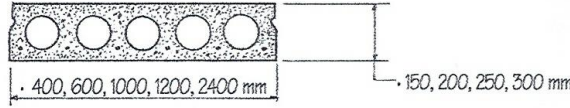
ÖN YAPIMLI DÖŞEME

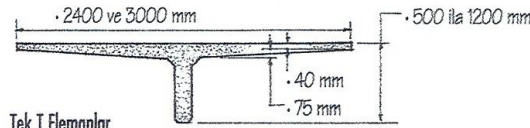
ÖN YAPIMLI DÖŞEME

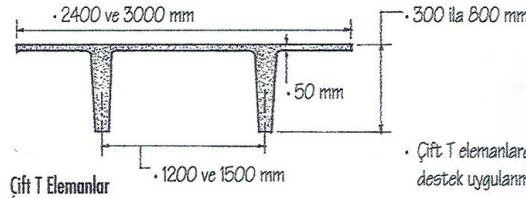
Dolu Düz Plaklar

Boşluklu Paneller

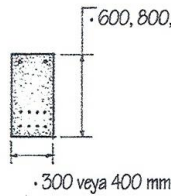

Tek T Elemanlar

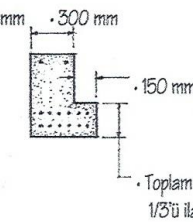

Çift T Elemanlar

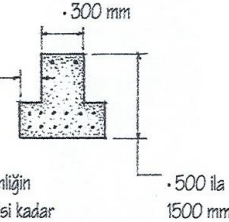
• Çift T elemanlarda devrilmeye karşı geçici destek uygulanmasına gerek yoktur.

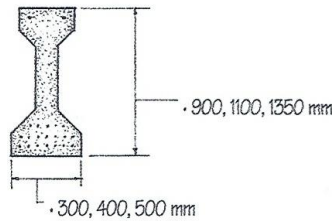
Dikdörtgen Kesitli Kirişler

L Kesitli Kirişler

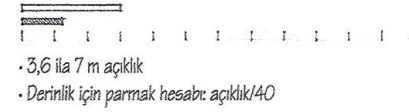

Ters T Kirişler

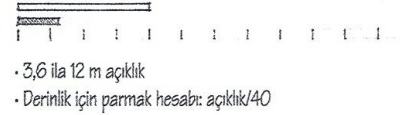

AASHTO Kirişleri

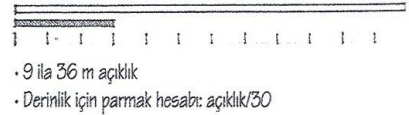
- AASHTO: Amerikan Devlet Karayolu ve Taşıma Görevlileri Birliği (American Association of State Highway and Transportation Officials)
- Esasen köprü yapıları için tasarlanmıştır, fakat bazen yapı inşasında da kullanılmaktadır.

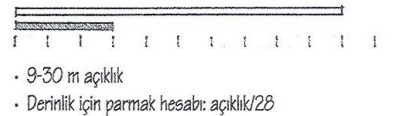
- 3,6 ila 7 m açıklık
- Derinlik için parmak hesabı: açıklık/40

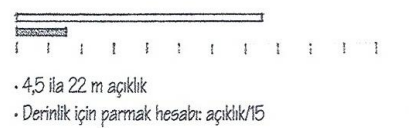
- 3,6 ila 12 m açıklık
- Derinlik için parmak hesabı: açıklık/40

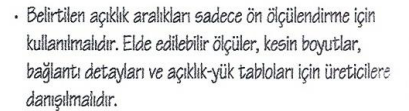
- 9 ila 36 m açıklık
- Derinlik için parmak hesabı: açıklık/30

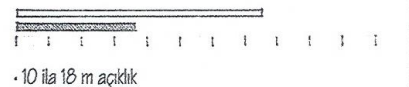
- 9-30 m açıklık
- Derinlik için parmak hesabı: açıklık/28

- 4,5 ila 22 m açıklık
- Derinlik için parmak hesabı: açıklık/15

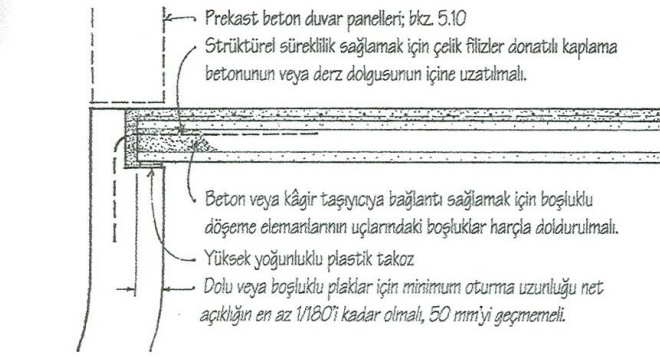

- Belirtilen açıklık aralıkları sadece ön ölçülendirme için kullanılmalıdır. Elde edilebilir ölçüler, kesim boyutları, bağlantı detayları ve açıklık-yük tabloları için üreticilere danışılmalıdır.

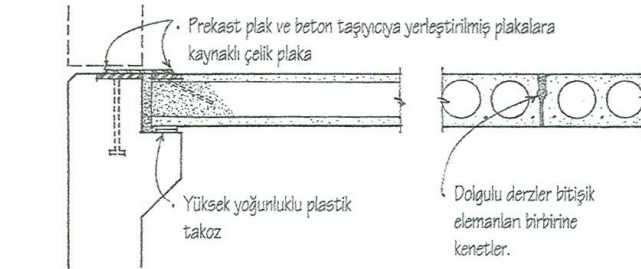
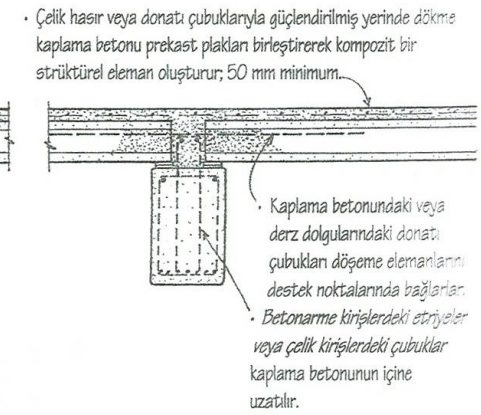

- 10 ila 18 m açıklık

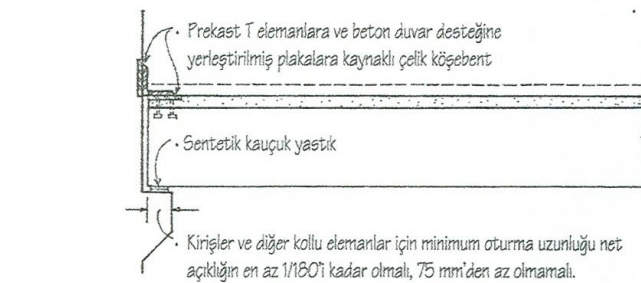
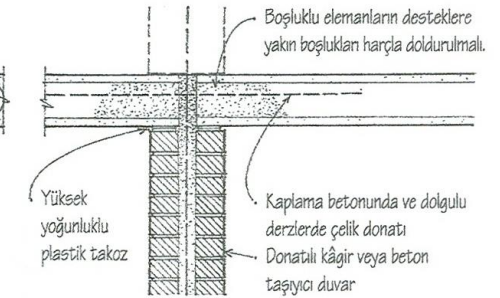
ÖN YAPIMLI DÖŞEME

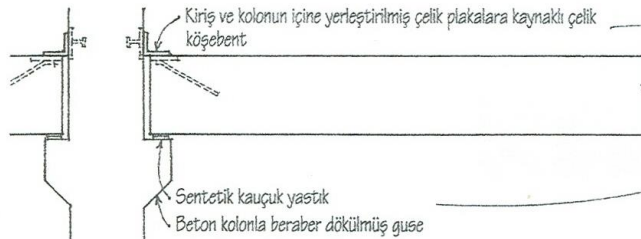
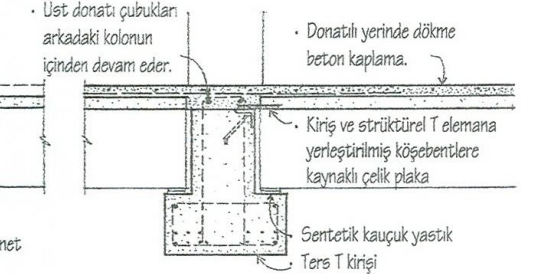
Prekast Plaklar

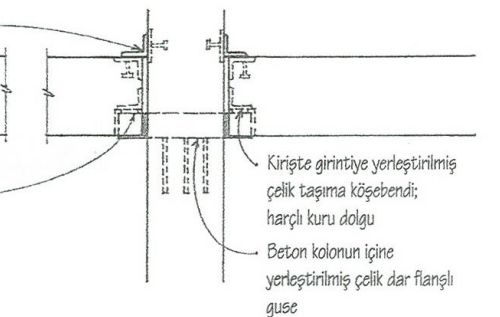
Prekast Plaklar

Prekast Strüktürel T Elemanlar

Prekast Kirişler

ÖN YAPIMLI DÖŞEME

ÖN YAPIMLI DÖŞEME

ÖN YAPIMLI DÖŞEME

